

TUINBOUW

NUMMER 1 2026

meiden

**Studeren & werken:
toekomst in de tuinbouw**

**Waar bloei jij van op? Doe
de test, ontdek je talent!**

**Larissa: helemaal op haar
plek tussen de groenten**

**FLEUR BRUINEN:
'Meer dan met je
handen in de aarde'**

Zet jouw eerste stap in de toekomst van de tuinbouw!

RAI AMSTERDAM

9 - 11 JUNI 2026

HortiTalent Day

Op de derde beursdag van GreenTech, **donderdag 11 juni**, krijg jij als student de unieke kans om de wereld van de internationale glastuinbouw te ontdekken. Samen met onze partner AVAG verbinden we studenten en jonge talenten met toonaangevende bedrijven uit de sector.

Wat kun je verwachten?

- Korte, inspirerende presentaties van professionals die dagelijks werken aan de toekomst van de tuinbouw.
- Ontdek de laatste innovaties op het gebied van technologie, duurzaamheid en teeltoptimalisatie.
- Verken jouw carrièremogelijkheden bij bedrijven die staan te springen om nieuw talent.

diseno
VORMGEVING MET PIT

Kwaliteit, toepasbaarheid
en snelheid tegen een
scherp tarief

INHOUD

- INTRODUCTIE
TUINBOUW MEIDEN **5**
- COVERINTERVIEW:
FLEUR BRUINEN **8**
- TUINBOUWVROUW
DIGNA VAN ZANTEN **14**
- STUDENT
DANIËLLE DE HARDER **18**
- DE LEUKSTE
TUINBOUWEVENTS **21**
- CARRIÈRE IN
DE GROENTEN **24**
- DOCENT
WENDY MARTIN **29**
- ONTMOET HET
REDACTIETEAM **32**
- 6** TUINBOUW &
AGRIBUSINESS
- 13** STUDIE EN STAGE
IN DE TUINBOUW
- 16** WAT IS JOUW TALENT?
DOE DE TEST!
- 20** 3 VRAGEN AAN
DARIA NODA
- 23** WIST JE DAT...
- 26** STUDENT
VÉRONIQUE BERBÉE
- 30** DE GROTE
TUINBOUW Q&A

Geef je baan meer kleur

Bij Dutch Flower Group maak jij het verschil. Elke dag opnieuw. Samen met onze familie van bedrijven maken we miljoenen mensen wereldwijd blij met onze bloemen en planten.

Van sales tot supply chain, van marketing tot logistiek: wij kunnen niet zonder jouw talent. Bij DFG krijg je de ruimte om te leren en ontwikkelen.

Ontdek jouw plek in een sector die bloeit, net als jij!

Scan de QR-code en
bekijk onze vacatures.

[kom werkenbijdfg.nl](http://kom.werkenbijdfg.nl)

HAS
green
academy

business
tuinbouw
hbo
×
praktijk
persoonlijk

HAS IT ALL

ontdek het > www.has.nl

Tuinbouw Meiden!

Als je aan de tuinbouw denkt, denk je misschien aan laarzen, modder en zwaar werk in een kas. Maar de werkelijkheid is veel breder, innovatiever en verrassender dan dat. Met 'Tuinbouw Meiden' willen we laten zien dat de tuinbouwsector vol kansen zit, óók voor meiden.

In dit magazine ontdek je hoe veelzijdig de sector eigenlijk is. We laten verschillende vrouwen aan het woord die werken of studeren in de tuinbouw. Van ondernemers met hun eigen bedrijf tot docenten die hun passie voor de sector overbrengen op de volgende generatie. Zij vertellen over hun ervaringen, hun keuzes en vooral over waarom zij zo enthousiast zijn over de tuinbouw.

Daarnaast nemen we je mee in de wereld achter de sector. Je leest over leuke evenementen, verrassende feitjes en de vele

richtingen die je binnen de tuinbouw op kunt. Want werken in de tuinbouw betekent allang niet meer alleen in een kas staan. Denk aan marketing, communicatie, onderzoek, techniek, ondernemerschap en nog veel meer.

Met dit magazine hopen we één ding te bereiken: dat het stereotype beeld van de tuinbouw verdwijnt. De tuinbouw is een innovatieve sector waar creativiteit, kennis en nieuwe ideeën centraal staan. En dat maakt het een sector voor iedereen: jong en oud, man en vrouw.

Hopelijk laat Tuinbouw Meiden je zien hoe leuk, divers en inspirerend de tuinbouw kan zijn. En misschien ontdek je wel een wereld waar je eerder nog niet aan had gedacht...

Veel leesplezier!

Meer weten over ons?
Lees het op pagina 32!

6

TOEKOMST IN DE TUINBOUW!

De tuinbouwsector is volop in beweging. Innovatie, duurzaamheid en technologie spelen een steeds grotere rol, en dat vraagt om nieuwe ideeën en frisse perspectieven. Juist daarom is er steeds meer ruimte voor jonge talenten die de sector willen vernieuwen. De opleiding Tuinbouw & Agribusiness van Inholland Delft speelt hier perfect op in. Een opleiding waarin planten, ondernemerschap, innovatie en de toekomst van voedsel samenkomen.

SCAN

Misschien denk je bij een opleiding in de tuinbouw meteen aan het werken tussen planten in een kas. Maar de opleiding Tuinbouw & Agribusiness laat zien dat de sector veel breder is dan dat. Tijdens de studie ontdek je hoeveel verschillende richtingen er mogelijk zijn. Van marketing en communicatie tot onderzoek, internationale handel, duurzaamheid en ondernemerschap. Het gaat niet alleen om wat er groeit, maar ook om hoe je producten op de markt brengt, hoe je bedrijven laat groeien en hoe je bijdraagt aan een duurzamere wereld.

Theorie én praktijk

Wat deze opleiding extra bijzonder maakt, is dat theorie en praktijk voortdurend samenkomen. Je leert niet alleen uit boeken, maar werkt ook aan echte projecten met bedrijven uit de sector. Zo krijg je al tijdens je studie een goed beeld van hoe de tuinbouwwereld in elkaar zit. Je gaat bijvoorbeeld aan de slag met vraagstukken rondom duurzame teelt, innovatieve technieken of het vermarkten van nieuwe producten. Hierdoor ontdek je waar jouw talenten liggen en welke richting binnen de sector het beste bij jou past. Leren gebeurt dus niet alleen in het klaslokaal, maar juist ook daarbuiten.

De opleiding wordt gegeven in Delft, midden in een regio waar de tuinbouw een belangrijke rol speelt. In de buurt liggen grote tuinbouwgebieden zoals het Westland, waar veel innovatieve bedrijven actief zijn. Hierdoor kom je als student al snel in contact met het werkveld. Denk aan bedrijfsbezoeken, gastcolleges van ondernemers en projecten met bedrijven uit de sector. Zo zie je met eigen ogen hoe innovatief en internationaal de tuinbouw is. Voor veel studenten maakt juist dit de studie extra interessant: je leert niet alleen over de sector, je staat er eigenlijk al middenin.

Stage en kansen na je studie

Voor veel studenten is stage een van de leukste onderdelen van de opleiding. Tijdens je stage ontdek je hoe het er echt aan toegaat binnen een bedrijf. Sommige studenten lopen stage bij teeltbedrijven of onderzoeksorganisaties, terwijl anderen juist terecht komen bij marketingafdelingen, handelsbedrijven of start-ups die bezig zijn met nieuwe technologieën. Na het afronden van de studie liggen er veel verschillende mogelijkheden open. Sommige afgestudeerden gaan werken bij innovatieve tuinbouwbedrijven, anderen kiezen voor een rol in marketing, advies of onderzoek. Ook zijn er studenten die uiteindelijk hun eigen bedrijf starten of verder studeren. De sector is

internationaal en groeit voortdurend, waardoor er volop kansen zijn om jezelf te ontwikkelen.

Steeds meer meiden

Steeds meer meiden kiezen voor een studie binnen de tuinbouw, en dat is niet zonder reden. De sector heeft behoefte aan verschillende talenten en perspectieven. Creativiteit, communicatie, ondernemerschap en nieuwe ideeën zijn minstens zo belangrijk als technische kennis. Juist die combinatie maakt dat veel meiden zich thuis voelen binnen de opleiding Tuinbouw & Agribusiness. Het is een studie waarin je je eigen interesses kunt volgen en waar ruimte is om te ontdekken wat bij jou past.

De opleiding laat zien dat de tuinbouw veel meer is dan je misschien in eerste instantie denkt. Het is een wereld vol innovatie, duurzaamheid en ondernemerschap. Een sector waarin ideeën groeien, letterlijk en figuurlijk. Misschien is het wel een sector waar je jezelf nog niet eerder in had gezien. Maar wie weet ontdek je juist hier een studie en een toekomst die perfect bij je past.

Open dagen

Ben je benieuwd of de opleiding Tuinbouw & Agribusiness bij jou past? Kom dan langs tijdens een van de open dagen van Inholland Delft. Hier kun je de sfeer proeven, praten met studenten en docenten en al je vragen stellen over de opleiding. Bekijk de website voor de actuele open dagen. Hier vind je ook meer informatie en kun je je aanmelden voor de opleiding. Misschien is dit wel de eerste stap naar jouw toekomst in de tuinbouw!

TUINBOUWVROUW IN EEN WERELD VAN MANNEN... ÉN SPINNEN

De tuinbouw wordt vaak gezien als een sector van mannen, grote bedrijven en vieze handen. Maar dat beeld klopt allang niet meer volgens de 23-jarige ondernemer Fleur Bruinen. Zij groeide op tussen de kassen en startte samen met haar broer Luuk een innovatief bedrijf dat werkt met natuurlijke bestrijding door spinnen. Met hun onderneming Little Spider wil Fleur niet alleen een verschil maken in de sector, maar ook laten zien dat er juist voor vrouwen enorm veel kansen liggen in de tuinbouw.

Tekst: **Nova Witte en Liselotte van Os**, Fotografie: **Fleur Bruinen**

Voor Fleur is de tuinbouw nooit ver weggeweest. Als dochter van een kweker groeide ze letterlijk op tussen de planten. Als kind speelde ze vaak in de kas terwijl haar ouders werkten. Buitenschoolse opvang was niet nodig: de kas was haar speelplaats. Later begon ze als scholier mee te werken. Eerst met kleine klusjes zoals stekjes steken, later ook met serieuzer werk. Toch zag ze zichzelf lange tijd niet in de sector werken. "Mijn ouders hadden het thuis altijd over de tuinbouw. Daardoor dacht ik juist: ik ga iets heel anders doen", vertelt Fleur. "Als bijbaantje vond ik het leuk, maar ik dacht niet dat ik mijn hele leven in de tuin zou werken."

Na haar middelbare school koos ze daarom voor een andere richting. Ze volgde een opleiding Management Assistent en liep stages buiten de tuinbouw. Daarna ging ze verder met een Associate degree Crossmediale Communicatie, waar marketing, communicatie en social media centraal stonden. Die studie bleek later onverwacht perfect te passen bij haar ondernemerschap.

Van idee naar bedrijf

Het idee voor het bedrijf ontstond drie jaar geleden, maar twaalf jaar geleden ontdekte Fleur's vader al dat een spinnetje schadelijke insecten in kassen kan bestrijden. Hij wist de spin uiteindelijk zelf te vermeerderen in zijn kas en werkte daar naast zijn eigen tuinbouwbedrijf verder mee. Fleur wist dat haar vader ermee bezig was, maar had zich er nooit echt in verdiept. Toch ontstond op een gegeven moment het idee bij haar om een bedrijf rondom de spinnen te starten. Ze legde haar plannen voor aan haar vader en toen ze op vakantie was belde hij haar op. "Hij zei: laten we het gewoon doen. Jij kan het bedrijf opzetten en ik help je met de kennis." Samen met haar broer startte Fleur het bedrijf Little Spider. Zij richtte zich vooral op de website, huisstijl en marketing, terwijl haar vader hielp met de kennis over de spinnen en het kweken ervan. Wat begon als een klein experiment groeide al snel. Binnen het eerste jaar kwamen er al veel aanvragen binnen en moesten ze alles zelf uitvinden: van opslag tot klantcontact.

Jong team, grote plannen

Inmiddels bestaat het bedrijf ruim twee jaar en werken er vijf mensen bij Little Spider. Het team is opvallend jong. Fleur runt samen met haar studiegenoot Anne-lie het kantoor. Zij regelen onder andere klantcontact, administratie en social media. Daarnaast zijn er collega's die zich bezighouden met de praktische kant van het werk. Dat jonge team ziet Fleur juist als een kracht. "Het is gezellig, maar we hebben ook allemaal andere inzichten. Sommige collega's komen uit de tuinbouw en anderen juist niet. Daardoor vullen we elkaar goed aan." Het bedrijf heeft inmiddels klanten door heel Nederland en ook in het buitenland, zoals Spanje en Denemarken.

Vrouw in mannenwereld

Hoewel Fleur enthousiast is over haar werk, merkt ze ook dat de tuinbouw nog steeds sterk door mannen wordt gedomineerd. Volgens haar bestaat 90 tot 95 procent van de kwekers uit mannen. Dat kan soms lastig zijn, zeker als jonge vrouwelijke ondernemer. Ze merkt bijvoorbeeld dat klanten haar soms minder serieus nemen. Wanneer ze samen met haar vader op bezoek gaat bij een bedrijf, richten veel kwekers zich automatisch tot hem. "Terwijl ik degene ben die het bedrijf runt." Ook wordt ze soms getest door klanten die extra kritische vragen stellen om te kijken hoeveel ze weet. Toch heeft ze geleerd daarmee om te gaan. "In het begin klap je

daar misschien een beetje van dicht. Maar na een tijdje leer je gewoon je mannetje te staan."

Tegelijkertijd ziet Fleur ook veel positieve ontwikkelingen. Wanneer ze andere vrouwen in de sector ontmoet, ontstaat er vaak meteen een band. "Je merkt dat vrouwen elkaar in deze sector echt opzoeken", vertelt ze. "Als een klant bij ons op kantoor langskomt, is dat negen van de tien keer een man. Als er voor de verandering dan eens een vrouw binnenloopt, word ik daar altijd wel enthousiast van. Het komt gewoon niet heel veel voor, dus dat vind ik extra leuk." Volgens Fleur brengen vrouwen vaak een andere dynamiek in een team. Ze benadrukt dat tuinbouw allang niet meer alleen om fysiek werk draait. Marketing, administratie, logistiek, onderzoek en communicatie zijn minstens zo belangrijk. "Er zijn zoveel verschillende rollen in de sector. Het is echt niet alleen werken met je handen in de aarde."

De sector opnieuw bekijken

Volgens Fleur ligt een groot deel van het probleem bij het beeld dat mensen hebben van de tuinbouw. Veel jongeren en vooral meiden denken dat het alleen om zwaar en vies werk gaat. Daardoor overwegen ze de sector vaak niet eens. Meer openheid kan volgens haar helpen om dat beeld te veranderen. Ze pleit bijvoorbeeld voor meer zichtbaarheid op social media en

10

**'EEN GEMENGD
TEAM WERKT
GEWOON BETER'**

voorlichting op scholen. “Als je laat zien hoeveel verschillende banen er zijn, raken mensen sneller geïnteresseerd.”

Waar Fleur misschien nog wel het meest trots op is, is dat ze het bedrijf simpelweg heeft durven starten. De tuinbouwsector verandert snel door regelgeving, duurzaamheidseisen en nieuwe technieken. Daardoor blijft ondernemen altijd een risico. Toch ziet Fleur dat juist als onderdeel van het avontuur. “Je kan beter spijt hebben van iets wat je hebt gedaan dan van iets wat je nooit hebt geprobeerd.” Het succes van het bedrijf laat zien dat hun aanpak werkt. Steeds meer klanten breiden hun samenwerking uit en gebruiken de spinnen op meerdere locaties.

Toekomst Little Spider

Over vijf jaar hoopt Fleur dat het bedrijf verder gegroeid is, zowel in Nederland als internationaal. Maar minstens zo belangrijk vindt ze dat

mensen beter begrijpen hoe biologische bestrijding werkt. “Spinnen hebben tijd nodig om een populatie op te bouwen. Het is geen product dat je erin zet en meteen resultaat ziet.” Daarom blijft het bedrijf ook investeren in uitleg en begeleiding van klanten. Daarnaast hoopt Fleur dat het team blijft groeien. Meer collega’s betekent volgens haar ook meer ideeën, kennis en energie.

Als het aan Fleur ligt, zullen in de toekomst steeds meer vrouwen hun weg vinden naar de tuinbouw. Ze gelooft dat dat niet alleen goed is voor de sector, maar ook voor de werksfeer. “Een gemengd team werkt gewoon beter. Iedereen kijkt anders naar problemen en oplossingen.” Voor jonge meiden die twijfelen over een carrière in de tuinbouw heeft ze een simpel advies: ga gewoon eens kijken. “Loop een dag mee, stel vragen of klop aan bij een bedrijf in de buurt. De sector blijkt vaak veel veelzijdiger dan mensen denken.”

**‘DE TUINBOUW IS
VOOR MEIDEN DIE
DURVEN AANPAKKEN’**

Great Place To Work.
Certified
JUN 2025 - JUN 2026
NL

Werken bij WPS

Bouw mee aan de toekomst van de tuinbouw met slimme automatisering.

Waarom WPS?

- Open en informele cultuur
- Vrijheid en verantwoordelijkheid
- Gezellige collega's
- Inclusieve werkomgeving
- Volop ontwikkelingsmogelijkheden
- Trots op wat we maken

Jouw werk maakt direct verschil in de praktijk. Klaar om mee te bouwen aan Handsfree Plant Production? Bekijk snel onze vacatures!

WERKEN IN DE GLASTUINBOUW ALLEEN VOOR MANNEN? ECHT NIET!

Blue Radix is de AI-specialist en marktleider in autonoom telen. Met autonome klimaat- en irrigatiesturing door Crop Controller helpen we telers wereldwijd hun kas slimmer en eenvoudiger te beheren. Vergelijkbaar met een digitale teler die 24/7 de teeltstrategie realiseert. Dit leidt tot een stabiel klimaat, betere teeltresultaten, minder water- en energiegebruik en waardevolle tijdwinst voor telers. Onze AI-technologie is ontwikkeld door onze experts in data, gewas en energie. **We omarmen diversiteit en gelijke kansen**, met vrouwen en mannen in zowel technische als commerciële functies.

Scan en lees meer en volg ons op

STUDIE EN STAGE IN HET HART VAN DE TUINBOUW!

Tijdens de opleiding Tuinbouw & Agribusiness bij Hogeschool Inholland Delft krijg je volop de kans om praktijkervaring op te doen. Vergeet het beeld van een standaard kantoorstage: binnen deze opleiding werk je vaak op locaties waar innovatie, natuur en technologie samenkomen!

Zo kun je stagelopen bij toonaangevende bedrijven in de sector, waar je tussen de bloemen, planten en moderne teelttechnieken werkt. Ook zijn er mogelijkheden om mee te werken aan duurzame innovatieprojecten. Denk bijvoorbeeld aan verticale tuinen, klimaatneutrale kassen of nieuwe teeltmethoden die inspelen op de uitdagingen van de toekomst. Op die manier leer je niet alleen hoe producten worden geteeld, maar ook hoe de sector blijft vernieuwen.

Meer commercieel?

Ligt jouw interesse meer aan de commerciële kant? Ook dat is mogelijk. Binnen de opleiding kun je je namelijk richten op onderwerpen zoals marketing, sales en ondernemerschap. Zo ontdek je hoe producten uit de tuinbouw hun weg vinden naar consumenten en internationale markten. Naast stages in Nederland zijn er ook kansen om internationale ervaring op te doen. Studenten lopen bijvoorbeeld stage bij bedrijven en projecten over de hele wereld. Dat kan

variëren van Europa tot andere continenten, waardoor je de sector ook in een internationale context leert kennen.

Op en rond de campus

De opleiding zelf wordt gevolgd in Delft, waar Hogeschool Inholland gevestigd is. Daarmee studeer je midden in één van de belangrijkste tuinbouwregio's van Nederland en misschien zelfs wel van Europa. Delft is een levendige stad waar technologie, innovatie en groen samenkomen. Op en rondom de campus bevindt zich een inspirerende omgeving waarin studenten nauw in contact staan met bedrijven en ontwikkelingen uit de sector. Ben je nieuwsgierig geworden naar de opleiding Tuinbouw & Agribusiness? Dan is het zeker de moeite waard om een open dag te bezoeken, een proefstudeerdag te volgen of een kijkje te nemen op het Instagramaccount van Inholland Tuinbouw & Agribusiness voor een indruk van het studentenleven en de projecten binnen de opleiding.

13

Bekijk
Inholland
Delft op
Instagram

‘NOG NOOIT GEDAAN, DUS

Wie het woord ‘tuinbouw’ hoort, denkt misschien meteen aan kassen, tomaten en fysiek werk tussen de planten. Maar volgens Digna van Zanten klopt dat beeld niet. Ze is ondernemer en eigenaar van het technologiebedrijf WPS. Volgens haar loopt het beeld dat veel mensen hebben van de tuinbouw achter op de werkelijkheid. In haar werk vliegt ze meerdere keren per jaar naar Amerika en Canada en werkt ze met internationale klanten aan nieuwe oplossingen voor kassen over de hele wereld.

14

Digna groeide zelf op in het Westland, een regio waar tuinbouw overal om je heen is. Haar vader had een bedrijf in tuinbouwautomatisering, waardoor ze de sector van dichtbij meemaakte. Ondernemen vond ze al vroeg interessant. Ze studeerde bedrijfskunde en daarna small business en Retail management in Rotterdam. Later kwam ze weer terug in de tuinbouwsector. Niet omdat ze per se planten wilde kweken, maar omdat het ondernemerschap haar aansprak en omdat ze ontdekte hoe groot de sector eigenlijk is. Volgens haar beseffen veel mensen niet dat de tuinbouw een wereldwijde sector is. Nederlandse bedrijven werken over de hele wereld en exporteren hun kennis en technologie.

Zelf reist Digna regelmatig naar het buitenland voor haar werk. Ze heeft veel contact met klanten in Amerika en Canada en is daar meerdere keren per jaar. Juist dat internationale maakt het werk volgens haar zo interessant. Het gaat niet alleen over planten, maar ook over technologie, ondernemerschap en samenwerken met bedrijven over de hele wereld.

Snel impact maken

Wat ze ook mooi vindt aan deze sector, is dat je er snel verschil kunt maken. ‘Veel bedrijven in de tuinbouw zijn familiebedrijven en daardoor niet zo groot en ingewikkeld

als grote multinationals. Beslissingen worden vaak sneller genomen en goede ideeën kun je sneller uitvoeren. Heb je een goed plan, dan kun je daar vaak direct iets mee doen. Toen Digna begin dertig was, kreeg ze de verantwoordelijkheid over het familiebedrijf als algemeen directeur. Dat was een grote stap. Iemand heeft eens tegen haar gezegd dat haar manier van werken lijkt op het Pippi Langkous-principe: ‘Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan’. Gewoon beginnen en onderweg leren.

Vrouw in de tuinbouw

In de sector werken nog steeds relatief veel mannen. Toch heeft dat haar nooit echt tegengehouden. Als mensen haar vragen hoe het is om als vrouw in een mannenwereld te werken, zegt ze dat dat eigenlijk moeilijk kan vergelijken. “Ik weet niet hoe het is om een man te zijn,” zegt ze. Volgens haar is het belangrijkste dat je gewoon jezelf blijft. Tegelijk merkt ze wel dat gesprekken soms anders verlopen. Mannen stellen zich volgens haar vaak opener op tegenover een vrouw dan tegenover andere mannen, waardoor er soms juist sneller een persoonlijke verbinding ontstaat.

Wat haar trots maakt op de sector is dat er continu wordt gewerkt aan innovatie en duurzaamheid. Bedrijven proberen steeds efficiënter en energiezuiniger te produceren en

DENK DAT IK HET WEL KAN'

ontwikkelen nieuwe technologieën om gewassen beter te laten groeien. Volgens Digna wordt die kennis daarna overal ter wereld gebruikt. Nederlandse bedrijven werken internationaal en leveren technologie en oplossingen aan bedrijven in verschillende landen. Daardoor heeft Nederland, ondanks dat het een klein land is, een grote invloed op hoe er wereldwijd groenten, bloemen en planten worden geproduceerd. Voor zo'n klein land speelt Nederland daardoor een enorme rol in de wereld van de tuinbouw.

Veel meer mogelijkheden

Volgens Digna is het belangrijk dat jongeren een beter beeld krijgen van de sector. Het gaat allang niet meer alleen om kweken. Het gaat ook over innovatie, ondernemerschap en internationale samenwerking. Juist omdat de sector zo dynamisch is, kun je er snel ontwikkelen en echt impact maken. Zoals zij het zelf zegt: "In deze sector kun je het verschil maken en zelfs de wereld veroveren."

'Het verschil maken en de wereld veroveren'

STUDEREN IN DEZE WERELD?

Voor jonge meiden die zich verder willen verdiepen in de tuinbouw kunnen de opleiding Tuinbouw & Agribusiness aan Hogeschool Inholland in Delft volgen. Tijdens de opleiding leren studenten hoe de productie van groenten, bloemen en planten werkt en hoe de business achter de sector in elkaar zit. Tijdens de studie werk je samen met bedrijven uit de sector en kijk je hoe technologie, ondernemerschap en duurzaamheid samenkomen in de praktijk.

WAAR BLOEI JIJ VAN OP? DOE DE TEST!

De tuinbouwwereld zit vol innovatie, technologie en internationale kansen. Misschien werk jij straks aan slimme kassen, duurzame voedselproductie of nieuwe ideeën die wereldwijd impact hebben. Benieuwd wat het beste bij jou past? Doe de test en ontdek waar jouw talent tot bloei kan komen!

In de tuinbouw werken mensen met technologie, internationale handel, marketing, onderzoek en innovatie. Ga jij op zoek naar nieuwe manieren om voedsel te produceren, ontwikkel je baanbrekende innovaties of help je een bedrijf te groeien in een internationale markt? Beantwoord de vragen op deze pagina's en kom erachter waar jouw toekomst ligt.

Wat vind jij het leukst tijdens een project op school?

- A. Iets verzorgen of ontwikkelen en stap voor stap zien groeien
- B. Nieuwe ideeën bedenken en testen of ze werken
- C. Een idee presenteren of een verhaal vertellen aan anderen
- D. Een plan maken en kijken hoe je iets succesvol maakt
- E. Uitzoeken hoe systemen of techniek precies werken

Hoe zie jij jezelf later het liefst werken?

- A. In een omgeving waar je met planten, natuur en groei
- B. In een team dat werkt aan nieuwe innovaties
- C. In een creatieve en communicatieve omgeving
- D. In een rol waarin je kansen ziet en beslissingen neemt
- E. In een moderne omgeving met veel techniek en systemen

Wat spreekt jou het meest aan als je aan een toekomstige studie of baan denkt?

- A. Werken met natuur, planten en duurzaamheid
- B. Nieuwe oplossingen bedenken voor uitdagingen
- C. Communicatie, sociale media en trends
- D. Ondernemen en kansen zien in de markt
- E. Technologie, automatisering en slimme systemen

Wat vind jij belangrijk in werk?

- A. Bijdragen aan een duurzamere wereld
- B. Dingen verbeteren en vernieuwen
- C. Mensen inspireren of informeren
- D. Vrijheid, verantwoordelijkheid en ondernemerschap
- E. Efficiëntie, technologie en slimme oplossingen

Waar krijg jij de meeste energie van tijdens een schooldag?

- A. Buiten of praktisch bezig zijn met natuur of planten
- B. Iets onderzoeken en ontdekken hoe iets werkt
- C. Samenwerken en ideeën delen met anderen
- D. Nadenken over plannen of nieuwe mogelijkheden
- E. Werken met techniek, computers of systemen

Waar zeggen anderen dat jij goed in bent?

- A. Geduldig observeren en goed zorgen voor processen
- B. Analytisch denken en verbanden zien
- C. Creatief communiceren en ideeën delen
- D. Organiseren, leiding nemen en kansen herkennen
- E. Technisch inzicht en praktisch denken

DE UITSLAG

Meeste A? Duurzame teelt en plantgezondheid

Je hebt interesse in hoe planten groeien en hoe we voedsel op een duurzame manier kunnen produceren. Je kijkt met aandacht naar processen in de natuur en wilt begrijpen hoe je die kunt verbeteren. Richtingen die hierbij passen zijn bijvoorbeeld teeltspecialist, gewasadviseur of plantenonderzoeker.

Meeste B? Onderzoek en innovatie

Je bent nieuwsgierig en wilt weten waarom dingen werken zoals ze werken. Experimenteren, analyseren en nieuwe oplossingen bedenken spreken jou aan. In de tuinbouw kun je bijvoorbeeld werken als onderzoeker, innovatiespecialist of productontwikkelaar.

Meeste C? Marketing en communicatie

Je vindt het interessant hoe producten en ideeën bij mensen terechtkomen. Creativiteit, communicatie en trends spelen voor jou een grote rol. Richtingen die daarbij passen zijn bijvoorbeeld marketeer, communicatieadviseur of brandmanager voor duurzame producten.

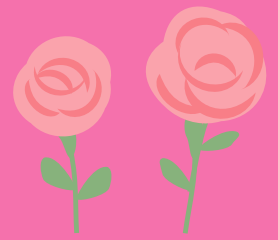
Meeste D? Ondernemen en business

Je denkt graag vooruit en ziet kansen waar anderen ze misschien nog niet zien. Strategie bedenken, plannen maken en een organisatie laten groeien passen goed bij jou. In de tuinbouw kun je bijvoorbeeld werken als ondernemer, accountmanager of bedrijfsleider.

Meeste E? Technologie en slimme kassen

Je hebt interesse in techniek en hoe systemen samenwerken om processen beter te laten verlopen. Innovatieve kassen, automatisering en nieuwe technologie spreken je aan. Mogelijke richtingen zijn bijvoorbeeld technisch specialist, systeembeheerder of teeltspecialist in een hightech kas.

Voor Daniëlle de Harder begon het met een simpele hobby: planten verzorgen. Zonder achtergrond in de tuinbouw koos ze toch voor een studie in deze sector. Inmiddels staat ze op het punt om af te studeren en liep ze zelfs stage in Indonesië. Haar verhaal laat zien dat je ook zonder ervaring je plek kunt vinden in de tuinbouw.

ZONDER ACHTERGROND TOCH DE TUINBOUW IN

18

Toen Daniëlle aan haar studie begon, had ze nauwelijks een beeld van de sector. "Mijn enige ervaring was dat ik een keer bij Kom in de Kas was geweest. Dat vond ik toen wel grappig, maar verder wist ik er eigenlijk niets van." De keuze voor de opleiding kwam dan ook onverwacht. Eerst wilde ze een technische studie doen, maar dat bleek toch niet goed bij haar te passen. Via een studiekeuzetest kwam de tuinbouwopleiding ineens bovenaan te staan. "Toen dacht ik: ik ga het gewoon proberen."

In haar klas bleek ze niet de enige zonder achtergrond in de sector. "Van de vijf meiden heeft er maar één echt een tuinbouwachtergrond. De rest is er eigenlijk ook een beetje toevallig ingerold." Volgens Daniëlle laat dat zien dat de sector ook toegankelijk is voor mensen die er niet mee zijn opgegroeid.

Meer dan bloemen en tomaten

Tijdens de opleiding ontdekte Daniëlle dat de tuinbouw veel veelzijdiger is dan ze eerst dacht. "Veel mensen denken aan een paar bloemen of tomaten, maar er zit veel meer achter." Studenten bezoeken regelmatig verschillende bedrijven, van tomatenkwekers tot rozenbedrijven. "Je ziet hoe alles werkt en je praat met telers. Daardoor krijg je echt een goed beeld van de sector."

Tijdens de studie komen ook verschillende kanten van de sector aan bod. Naast de teelt zelf gaat het bijvoorbeeld ook over techniek, duurzaamheid en bedrijfsvoering. "Daardoor ontdek je ook wat je zelf het interessantst vindt."

Traditionele sector

Als vrouw in de tuinbouw merkt Daniëlle dat de sector nog vrij traditioneel is. "Het zijn vaak oudere mannen die hier werken. Je moet soms een beetje wennen aan die mentaliteit." Toch voelt ze zich welkom. "Mensen vinden het juist leuk dat jonge mensen de sector in willen. En als je een vrouw bent, reageren ze vaak alleen maar positief." Volgens haar draait het uiteindelijk vooral om inzet. "Als je laat zien dat je hard werkt en geïnteresseerd bent, maakt het eigenlijk niet uit of je een man of vrouw bent."

Een van de meest bijzondere ervaringen tijdens haar studie was haar stage in Indonesië. "Ik wilde graag naar het buitenland en vond daar een bedrijf waar ik stage kon lopen." Het leven daar was wel even wennen. "In het begin had ik bijvoorbeeld geen normale douche, maar een emmer water. Dat was een echte cultuurshock." Ook het werken zelf was anders dan in Nederland. "In Nederland is alles heel precies geregeld, maar daar ging het veel meer op gevoel en ervaring." Toch kijkt ze er positief op terug. "Ik vond

het bedrijf heel leuk en heb er veel geleerd. Uiteindelijk ben ik blij dat ik het gewoon heb gedaan." Momenteel is Daniëlle aan het afstuderen bij een Nederlands bedrijf in Kenia, waarmee ze nog meer ervaring opdoet in het buitenland. "Het geeft aan hoe internationaal deze studie en de tuinbouw in het algemeen is. Dat maakt het voor mij nog meer bijzonder."

Wereldwijd koploper

Volgens Daniëlle loopt Nederland wereldwijd voorop in de tuinbouw. "Hier is alles heel technisch, met lampen en systemen die alles precies regelen." In andere landen werkt dat vaak anders. "Daar heb je soms gewoon grond en een plastic zeil, en dan groeit het wel. In Nederland wordt alles veel preciezer gestuurd." Juist daarom ziet ze kansen om Nederlandse kennis internationaal toe te passen. "Wat we hier leren, kan in andere landen echt verschil maken."

Volgens Daniëlle zouden meer vrouwen interesse krijgen

in de tuinbouw als ze beter zien wat de sector inhoudt. "Als ik foto's plaats van een kas vol bloemen, reageren mensen meteen enthousiast." Volgens haar zit daar de sleutel. "Veel mensen weten gewoon niet hoe interessant de sector eigenlijk is." Door de sector meer zichtbaar te maken, kunnen volgens haar ook meer jongeren enthousiast worden. "Als je eenmaal ziet hoe het er in een kas aan toe gaat, kijken mensen er vaak heel anders naar."

Advies aan studenten

Voor jongeren die twijfelen heeft Daniëlle een simpel advies: gewoon proberen. "Als je een beetje geïnteresseerd bent, schrijf je gewoon in. Of bel een bedrijf en vraag of je langs mag komen. Dat kan bijna altijd." Volgens haar staan bedrijven in de sector vaak open voor geïnteresseerden. "Je wordt meestal met open armen ontvangen." Voor Daniëlle is één ding inmiddels duidelijk: "De tuinbouw is voor mij een sector voor mensen die graag actief bezig zijn en hard willen werken."

3 VRAGEN AAN...

Daria Noda is Sales Manager Europe bij Blue Radix, de toonaangevende AI-specialist in autonoom telen. In haar rol zorgt Daria voor een soepel en persoonlijk contact met klanten gedurende het volledige salesproces. We vroegen haar naar haar ervaringen en inzichten binnen de glastuinbouwsector.

20

1. Wat vind jij het leukste aan jouw werk?

“Er zijn veel aspecten die het werken in de glastuinbouw aantrekkelijk maken, maar wat er voor mij uitspringt, is de unieke cultuur. Mensen hebben een enorme passie voor hun vak en communiceren op een directe, transparante manier. Het is echt ‘what you see is what you get’. Dat werkt prettig. Daarnaast is de sector continu in beweging. De glastuinbouw innoveert enorm snel en mede hierdoor staat Nederland wereldwijd aan de top. Het mooie is dat deze dynamiek volop kansen creëert voor iedereen die in deze sector wil werken.”

2. Wat verraste jou het meest toen je in de tuinbouw ging werken?

“Wat mij blijft verrassen, is de combinatie van technologie en de samenwerking met de natuur. Aan de ene kant bevindt de glastuinbouw zich in een bijna futuristische wereld, denk aan AI, robotisering en geavanceerde (autonome) teeltsystemen. Tegelijkertijd blijft het een sector die afhankelijk is van een levend product, met alle dynamiek en onzekerheden die daarbij horen. Juist die balans maakt deze sector voor mij zo bijzonder en inspirerend.”

3. Wat wil je meegeven aan meiden die twijfelen over een tuinbouwcarrière?

“Het werk in de glastuinbouw is echt voor iedereen. Het maakt niet uit wie je bent of hoe je jezelf identificeert, als de glastuinbouw je aanspreekt, ga er dan voor! Er zijn veel kansen om te groeien, te leren en jezelf te ontwikkelen. Als je op zoek bent naar een leuke uitdaging waarin je echt toegevoegde waarde kunt bieden, dan is de glastuinbouwsector een goede keuze. Of zoals we in het Westland zouden zeggen: Helemaal goud!”

DEZE EVENTS WIL JE NIET MISSEN!

Van Kleurrijke bloemenvelden tot een kijkje achter het glas van moderne kassen: in de tuinbouwsector gebeurt veel. Tijdens verschillende evenementen door heel Nederland kun je zelf ontdekken hoe bloemen, planten en groenten worden geteeld.

Keukenhof

Een van de bekendste evenementen in de Nederlandse tuinbouw is de Keukenhof. Dit bloemenpark staat wereldwijd bekend als de 'Tuin van Europa' en trekt jaarlijks bezoekers uit de hele wereld. Tijdens het evenement tonen bedrijven uit onder andere de bollenstreek hun mooiste gewassen. In het park staan meer dan 7 miljoen voorjaarsbloemen, zoals tulpen, narcissen en hyacinten. Daarnaast zijn er verschillende kunstwerken en thematuinen te bewonderen. De Keukenhof is dit jaar geopend van 19 maart tot en met 10 mei. In deze periode kunnen bezoekers genieten van een van de grootste en mooiste lenteparken van Europa.

Bloemencorso

Bij het bloemencorso van de bollenstreek staat bekend als het grootste lentefeest van Nederland. Tijdens deze kleurrijke optocht rijden praalwagens, versierd met duizenden bloemen, door de regio. De stoet bestaat uit indrukwekkende wagens die zijn opgebouwd met onder andere tulpen, narcissen en hyacinten. In totaal legt de optocht een route van ongeveer 42 kilometer af. Het bloemencorso vindt altijd plaats in het voorjaar. De optocht start in Noordwijk en eindigt in Haarlem.

GreenTech Amsterdam

Tijdens GreenTech Amsterdam staat de innovatie in de tuinbouw centraal. Dit internationale evenement brengt kwekers, onderzoekers en bedrijven uit de hele wereld samen. Op de beurs laten bedrijven de nieuwste technieken en ontwikkelingen zien. Voor bezoekers een interessante plek om te zien hoe de toekomst van de tuinbouw eruitziet. **GreenTech vindt ieder jaar plaats in de RAI Amsterdam en trekt veel bezoekers uit verschillende landen. GreenTech wordt in 2026 georganiseerd op 9, 10 en 11 juni.**

Kom in de kas

Tijdens kom in de kas krijgen bezoekers een unieke kans om een kijkje te nemen achter de schermen van de glastuinbouw. Achter het glas van de kassen gebeurt namelijk veel

meer dan veel mensen denken. Kwekers openen hun deuren en laten zien hoe zij hun gewassen telen. Bezoekers ontdekken welke technieken en systemen worden gebruikt om groenten, bloemen en planten te produceren. Innovatie, duurzaamheid en natuur spelen hierbij een belangrijke rol. Dit evenement laat zien hoe modern en innovatief de tuinbouwsector is. **Kom in de kas vindt jaarlijks plaats in april in verschillende regio's in Nederland.**

21

Trade Fair

Tijdens de Trade Fair komen er veel mensen uit de tuinbouwketen samen. Het evenement staat volledig in het teken van bloemen, planten en nieuwe trends in de markt. Bezoekers krijgen hier een goed beeld van de nieuwste ontwikkelingen binnen de sector. Kwekers presenteren hun nieuwste soorten bloemen en planten, terwijl handelaren en bedrijven inspiratie opdoen. Voor veel mensen is de Trade Fair een belangrijke plek om nieuwe contacten te leggen en samenwerkingen aan te gaan. **De Trade Fair vindt ieder jaar plaats bij Royal FloraHolland in Aalsmeer en trekt bezoekers uit verschillende landen. De volgende editie wordt gehouden van 4 tot en met 6 november 2026.**

WIST JE DAT...?

...er veel baankansen in de sector zijn

In de Nederlandse tuinbouw liggen naar schatting ruim **150.000 baankansen** voor het grijpen in de komende jaren. De sector blijft groeien en heeft veel nieuwe mensen nodig.

...je tijdens de studie veel bedrijven bezoekt

Studenten van Tuinbouw & Agribusiness komen niet alleen in het klaslokaal. Ze bezoeken regelmatig tomatenkwekerijen, bloemenbedrijven en andere tuinbouwbedrijven om te zien **hoe het er in de praktijk aan toe gaat**.

...veel studenten de sector pas ontdekken tijdens de studie

Niet iedereen die aan de opleiding begint heeft al ervaring met tuinbouw. Voor veel studenten is het een **nieuwe wereld die ze tijdens de studie leren kennen**.

22 ...Nederland bekend is om hightech kassen

Nederlandse kassen horen tot de meest geavanceerde ter wereld. In veel kassen worden **temperatuur, licht, water en voeding** automatisch geregeld met computers.

...het werk meer is dan alleen werken met planten

In de tuinbouw kun je veel verschillende kanten op. Denk aan **techniek, marketing, onderzoek, handel of het werken met planten zelf**.

...de tuinbouw veel technischer is dan veel mensen denken

In moderne kassen worden **sensoren, data en slimme systemen** gebruikt om planten zo goed mogelijk te laten groeien.

...een kas zo groot kan zijn als meerdere voetbalvelden

Sommige moderne kassen zijn enorm groot. **In één kas kunnen duizenden planten tegelijk groeien**, allemaal onder gecontroleerde omstandigheden.

...er ruim 3.000 glastuinbouwbedrijven zijn in Nederland

Nederland telt ruim **3.000 glastuinbouwbedrijven** waar onder andere groenten, bloemen en planten worden geteeld.

MBO Westland

Groen is het nieuwe goud!

Dus pak jouw kans in de glastuinbouw! In de opleiding Horti Technics & Management van MBO Westland leer je alle kneepjes van het vak. Een breed vak: in de glastuinbouw zijn veel verschillende mensen nodig. Mensen die weten hoe je planten goed laat groeien. Maar ook ondernemers en mensen die goed leiding kunnen geven. En mensen die goed zijn in techniek. Want in de kas doe je steeds meer met apparaten en computers. We konden het (bijna) niet meer kwijt in één programma!

Nieuw programma

Vanaf studiejaar 2026-2027 start je met een breed basisjaar. In jouw tweede jaar kies je voor Teelt & Management óf Techniek & Management. Zo ga je precies doen waar jouw hart ligt. En dat in een sector met goedbetaalde en uitdagende banen!

Scan voor meer info!

Meer weten? Scan!

We zien je graag terug op **MBO Westland**

THUIS IN DE GROENTEN!

Voor Larissa voelt werken in de kas als thuiskomen. Tijdens haar opleiding Hortitechnics & Management bij MBO Westland ontdekte ze dat de glastuinbouw perfect bij haar past. Met haar stage bij een glasgroentebedrijf zet ze nu de eerste stappen richting een carrière in de sector.

Tekst: **Liselotte van Os**

Fotografie: **Wim van Groenendaal**

Larissa groeide op in Hellevoetsluis en kwam al op jonge leeftijd in aanraking met de tuinbouw. Haar broer volgde een tuinbouwopleiding en bracht haar in contact met de tuinbouw. Toen ze dertien was, begon ze met een bijbaantje in de tomatenteelt. Door haar broer, maar ook door haar eigen interesse, ontdekte ze dat de sector goed bij haar past. Daarom koos ze na de middelbare school voor de opleiding Hortitechnics en Management op MBO Westland. De reisafstand is voor haar groter dan veel klasgenoten, maar dat heeft ze er graag voor over.

Leren in de praktijk

Larissa zit inmiddels in haar derde en laatste jaar van de opleiding. Wat haar vooral aanspreekt, is de combinatie van theorie en praktijk. In het tweede jaar mocht ze zelf de klimaatcomputer instellen en het gewas in de kas beheren. “Dat vond ik heel leuk om te doen. Je merkt dan echt dat je verantwoordelijk bent voor het gewas”, vertelt Larissa. Tijdens haar opleiding kreeg ze ook bijzondere kansen. Zo ging ze op studiereis naar Japan. Daarnaast liep ze een buitenlandstage in Italië, waar ze zich bezighield met plantonderhoud, water geven en andere teeltwerkzaamheden. “De cultuur was anders. In mei was het daar al 25 graden. Dat vond ik heel bijzonder om mee te maken.”

Momenteel loopt Larissa stage bij Vitensa, een glasgroentebedrijf. Daar voelt ze zich helemaal op haar plek. Ze raakt steeds meer betrokken bij de biologische plaagbestrijding en leert hoe plagen op een duurzame manier bestreden kunnen worden. Daarnaast begeleidt ze scholieren die op het bedrijf werken en is ze een aanspreekpunt voor nieuwe me-

dewerkers. Dat geeft haar steeds meer verantwoordelijkheid binnen het team.

Glasgroenten als specialisatie

Dat Larissa uiteindelijk in de glasgroenten terecht kwam, is geen toeval. Ze heeft last van hooikoorts en merkt dat ze daar in de kas met glasgroenten veel minder last van heeft. “Groenten zijn echt mijn ding”, vertelt ze. “In de bloemen voel ik me minder thuis.”

Hoewel Larissa haar plek goed heeft gevonden op de opleiding, waren er momenten waarop ze twijfelde aan zichzelf. “Veel jongens in mijn klas hebben thuis een tuinbouwbedrijf. Zij hebben vaak al veel voorkennis. Dan denk je soms: weet ik wel genoeg?” Toch lukt het haar steeds weer om haar weg te vinden. Tijdens haar opleiding behaalde ze ook beide spuitlicenties, iets waar ze erg trots op is.

Meer meiden in de klas

Larissa hoopt dat in de toekomst meer vrouwen kiezen voor een opleiding in de tuinbouw. Volgens haar kan dat worden gestimuleerd door tijdens open dagen meer vrouwelijke studenten in te zetten als ambassadeurs. “Het helpt als meiden zien dat er al vrouwen in de sector werken.”

Na haar opleiding hoopt Larissa bij Vitensa te blijven werken. In de toekomst ziet ze zichzelf doorgroeien als teeltspecialist. Haar advies voor andere meiden die twijfelen over een opleiding in de tuinbouw is simpel: ga vooral eens kijken. “Kom lans op een open dag. Op MBO Westland nemen ze echt de tijd om je alles te laten zien. Dan zie je pas wat er allemaal gebeurt in de kas.”

**'Groenten zijn
echt mijn ding'**

PASSIE VOOR SIERTEELT

Véronique Berbée groeide op in Abbenes, een klein dorp aan de rand van de Bollenstreek. "De Keukenhof is ongeveer mijn achtertuin", vertelt ze. Tussen de bloemenvelden en kassen ontwikkelde ze al vroeg een sterke band met de tuinbouw. Inmiddels studeert ze Tuinbouw & Agribusiness aan Hogeschool Inholland in Delft en werkt ze stap voor stap aan een toekomst in die sector.

Tekst: **Sienna Vet**

Fotografie: **Inholland**

De keuze voor deze studie voelde voor haar bijna vanzelfsprekend. Haar vader is bloemenkweker en daardoor kwam ze van jongs af aan veel in aanraking met het vak. Toch wist ze niet meteen welke richting ze op wilde na de havo. Ze nam een tussenjaar om werkervaring op te doen en kwam in die periode opnieuw in aanraking met de tuinbouw. Toen ze een open dag van de opleiding Tuinbouw & Agribusiness bezocht en daarna ging proef studeren, viel alles op zijn plek. "Dat voelde meteen goed", zegt ze. "Toen wist ik dat dit echt bij mij paste."

Altijd aanwezig

Hoewel ze nu vol overtuiging voor de sector kiest, deed Véronique in haar jongere jaren ook ervaring op in andere branches. Al op haar dertiende werkte ze bij een zonnebloemenkweker in haar dorp en later bij een bloemenkweker die onder andere tulpen en violieren teelde. Daarnaast werkte ze in de horeca en later ook meerdere jaren in de retail, waar ze uiteindelijk zelfs shopmanager werd bij verschillende kledingwinkels. Toch bleef de tuinbouw altijd op de achtergrond aanwezig, mede doordat ze haar vader regelmatig hielp in het familiebedrijf of meeging naar klanten en collega's.

Tijdens haar studie leert Véronique de sector vanuit verschillende invalshoeken kennen. In de eerste twee jaar krijgen studenten veel colleges en maken ze kennis met uiteenlopende vakken. Daarna kiezen ze een richting, zoals teelt of business, en werken ze steeds meer aan projecten en stages. Volgens haar is juist de combinatie van theorie en praktijk een groot voordeel van de opleiding. Studenten werken namelijk al vroeg samen met echte opdrachtgevers uit het bedrijfsleven.

High-end bloemisten

Voor haar afstudeeronderzoek kreeg Véronique bijvoorbeeld de opdracht om nieuwe snijbloemen te introduceren op de markt. Ze ging op pad met een nieuw type freesia en bezocht verschillende high-end bloemisten in Nederland om het product te presenteren en feedback te verzamelen. Haar commerciële aanpak bleek succesvol: één bloemist was zo enthousiast dat ze direct een bestelling wilde plaatsen. "Ik kwam terug op kantoor met een order", vertelt ze lachend. "Dat was eigenlijk niet eens de bedoeling van het onderzoek, maar het laat wel zien hoe praktijkgericht de studie is."

Wat Véronique ook opvalt, is dat de tuinbouwsector nog steeds vaak als een mannenwereld wordt gezien. Toch ziet ze daar juist kansen voor vrouwen. Volgens haar kunnen vrouwen op veel gebieden een belangrijke bijdrage leveren, bijvoorbeeld door hun communicatieve vaardigheden en oog voor detail. "Het is wel belangrijk dat je durft te zeggen wat je vindt", zegt ze. "Als je een beetje bijdehand bent, heb je daar zeker voordeel van."

Haar beeld van de sector is in de loop der jaren ook veranderd. Als kind keek ze vooral naar het werk op het bedrijf van haar vader, maar tijdens haar studie ontdekte ze hoe groot en innovatief de sector eigenlijk is. Thema's zoals duurzaamheid, innovatie en internationale handel spelen een steeds grotere rol. Dat maakt de tuinbouw volgens haar juist interessant en toekomstgericht.

Traineeship

Na haar studie wil Véronique zich graag verder ontwikkelen op het snijvlak van sales, marketing en sierteelt. Tijdens haar afstudeerstage ontdekte ze bijvoorbeeld het traineeship van Dutch Flower Group. In dat programma werken jonge professionals drie jaar lang bij verschillende bedrijven binnen het concern, waardoor ze snel ervaring opdoen en een groot netwerk opbouwen. Voor Véronique klinkt dat als een ideale manier om haar carrière te starten.

Wat haar vooral motiveert, zijn mensen met passie voor hun vak. Door de jaren heen heeft ze verschillende professionals ontmoet die vol enthousiasme over hun werk vertellen. Dat heeft haar geïnspireerd om zelf ook kansen te grijpen en meer uit zichzelf te halen. "Vroeger was ik best verlegen", vertelt ze. "Nu durf ik veel meer op de voorgrond te staan."

Nieuwsgierig zijn

Dat Nederland wereldwijd een belangrijke rol speelt in de tuinbouw maakt haar extra trots. Volgens haar is de kennis en innovatie in de sector van uitzonderlijk niveau. "Het idee dat ik daar straks ook een bijdrage aan kan leveren, geeft mij veel motivatie", zegt ze. Voor jonge vrouwen die twijfelen over een studie in de tuinbouw heeft ze dan ook een duidelijke boodschap: deze opleiding is perfect voor meiden die kansen willen grijpen, nieuwsgierig zijn en een echte passie voor de sector hebben.

Insecten SPOTTEN is het halve werk

Word een groei expert!

Insecten op de loer? De groeispecialisten van Van Iperen leren u plagen vroegtijdig te ontdekken.

EXPEDITIE
Groei expert
Van Iperen

ONTDEK 'T

iperen.com

Slim Leren. Echt Doen.

Via het Greenport Horti Campus Katapult-programma werken mbo- en hbo-studenten direct samen met teelt, handels- en technische bedrijven, vooral op het gebied van digitalisering en energie. Zo sluit jouw opleiding naadloos aan op de praktijk – en op jouw carrière.

 Greenport Horti Campus

 Lentiz **iholland** **KATA PULT** | Programma

Tuinbouwdocent Wendy Martin:

‘JONGE MEIDEN HEBBEN ROLMODELLEN NODIG’

Wendy Martin is van Schotse afkomst en werkt inmiddels acht jaar bij Hogeschool Inholland. Ze begon met een speciaal programma voor Chinese studenten, maar is inmiddels naar de teeltkant getrokken. Nu geeft daar les in en is ze betrokken bij internationale zaken, zoals stages en projecten. Meer meiden in de sector juicht ze toe: “Jonge meiden hebben succesvolle rolmodellen nodig.”

Tekst: **Sienna Vet** fotografie: **Inholland**

Haar interesse in de tuinbouw begon al vroeg. Zo vertelt dat ze altijd al een sterke passie heeft gehad voor natuur, dieren en planten. Het was daarom ook geen verrassing dat ze uiteindelijk voor een groene opleiding koos. Ze studeerde Plant Science in Glasgow en werkte daarna in Zimbabwe, waar ze veel ervaring opdeed met horticulture crops, zoals tomaten en de rozenteelt. Toen de politieke situatie in Zimbabwe veranderde, verhuisde ze in de ‘early 2000’s’ naar Nederland. Toen ze net in Nederland kwam werkte ze bij PPO in Lisse, waar ze zich bezighield met praktisch onderzoek naar bloembollen. Ook heeft ze als teeltspecialist gewerkt en bij Wageningen University & Research. Via een collega van Wageningen is ze uiteindelijk bij Inholland binnengerold.

Energie en motivatie

Lesgeven was niks nieuws voor Wendy. In Zimbabwe gaf ze

al eerder les en wist ze al langer dat dit goed bij haar paste. Ze haalt energie uit het begeleiden van studenten en vindt het mooi om te zien wanneer studenten aan de slag kunnen met echte problemen uit de praktijk. Dit is de beste manier van leren volgens haar. Zo kunnen de studenten de theorie weer toepassen in fieldlabs en livinglabs. Daar krijgen ze energie en motivatie van. Een onderwerp wat ze belangrijk vindt, is de positie van vrouwen binnen de opleiding en de sector. Ze vertelt dat er op dit moment maar weinig meiden voor de opleiding kiezen. Volgens haar heeft dat te maken met het imago van de tuinbouw. Veel mensen denken nog steeds dat het alleen gaat om zwaar werk in de kassen, terwijl de sector inmiddels veel breder en moderner is geworden. Er zijn juist veel verschillende functies, ook op het gebied van technologie en innovatie.

Gendergelijkheid

Toch is Wendy voorzichtig over de toekomst van vrouwen binnen de sector. Ze denkt dat er meer vrouwen in de tuinbouw zullen komen, mede omdat jongere generaties zich bewuster zijn van gendergelijkheid. Rolmodellen spelen hierbij een belangrijke rol. Jonge meiden moeten voorbeelden kunnen zien van vrouwen die succesvol zijn in de sector. Aan meiden die twijfelen over het kiezen van een opleiding wil ze vooral meegeven dat ze iets moeten kiezen wat bij hen past. Ze moedigt aan zich niet te laten tegenhouden door angst voor discriminatie of door stereotypes, maar juist in gesprek te gaan met mensen uit het werkveld en zelf te ontdekken wat mogelijk is.

Q&A: IS TUINBOUW & AGRIBUSINESS OOK IETS VOOR JOU?

Veel jonge mensen weten niet wat een studie in de tuinbouw inhoudt. De sector is groot en veelzijdig. Met deze Q&A beantwoorden we een aantal vragen om toekomstige studenten op weg te helpen.

Q: Moet je al veel weten over planten voordat je aan deze opleiding begint?

A: Nee, dat hoeft helemaal niet. Veel studenten beginnen zonder uitgebreide kennis van planten of tuinbouw. Tijdens de opleiding leer je stap voor stap hoe de sector werkt. Je krijgt vakken over teelt en plantkennis, maar ook over techniek, duurzaamheid en de economische kant van de sector. Zo bouw je eerst een goede basis op en ontdek je gaandeweg welke onderdelen van de sector jou het meest aanspreken.

Q: Is werken in de tuinbouw niet vooral zwaar werk?

A: In de tuinbouw kun je zeker praktisch bezig zijn, maar het werk is veel veelzijdiger dan alleen fysiek werk. Naast functies waarbij je met planten werkt, zijn er ook banen in onderzoek, innovatie, handel, advies en management. Bovendien wordt er steeds vaker gewerkt met technologie en automatisering. Daardoor ziet het werk er in veel bedrijven tegenwoordig anders uit dan vroeger.

Q: Werk je later alleen in een kas?

A: Dat denken veel mensen, maar de sector bestaat uit veel meer dan alleen kassen. Sommige mensen werken bij een teeltbedrijf, maar anderen gaan

bijvoorbeeld aan de slag in marketing, handel, onderzoek of internationale samenwerking. De tuinbouwsector bestaat uit een groot netwerk van bedrijven en organisaties waar verschillende soorten kennis nodig zijn.

Q: Hoe ziet een gemiddelde schoolweek eruit?

A: Een schoolweek bestaat meestal uit een combinatie van colleges, projecten en praktijkgerichte opdrachten. Studenten werken vaak samen in groepen aan vraagstukken uit de sector. Daarnaast zijn er soms bedrijfsbezoeken of gastcolleges van professionals. Daardoor leer je niet alleen uit boeken, maar zie je ook hoe het er in de praktijk bij bedrijven aan toegaat.

Q: Kom je tijdens de studie ook echt in een kas of bij bedrijven?

A: Ja, dat gebeurt regelmatig. Veel opleidingen werken samen met bedrijven uit de sector. Studenten werken bijvoorbeeld aan praktijkopdrachten of bezoeken bedrijven om te zien hoe de productie en organisatie in het echt werkt. Zo krijg je tijdens de studie al een goed beeld van hoe de sector in de praktijk functioneert.

Q: Kun je met deze opleiding ook internationaal werken?

A: Dat kan zeker. De tuinbouwsector is sterk internationaal georiënteerd en Nederlandse kennis wordt wereldwijd gebruikt. Daardoor werken veel bedrijven samen met internationale partners. Sommige studenten kiezen er bijvoorbeeld voor om stage te lopen in het buitenland of later bij een internationaal bedrijf te werken.

Q: Hoe modern is de tuinbouw eigenlijk?

A: In veel bedrijven wordt gewerkt met technologie, automatisering en robotisering om planten zo goed mogelijk te laten groeien. Denk bijvoorbeeld aan systemen

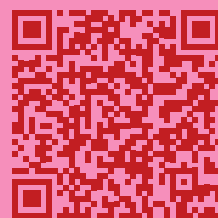
die automatisch temperatuur, water en licht regelen. Ook worden robots steeds vaker ingezet, bijvoorbeeld bij het oogsten of sorteren van producten. Technologie speelt daardoor een steeds grotere rol in de sector.

Q: Wat maakt deze studie anders dan andere opleidingen?

A: De opleiding combineert verschillende onderwerpen. Studenten leren niet alleen over planten en teelt, maar ook over techniek, duurzaamheid en de economische kant van de sector. Daardoor krijg je een brede kijk op hoe de tuinbouwsector werkt en welke rol jij daarin kunt spelen.

MEER WETEN?

Wil je meer weten over de opleiding Tuinbouw & Agribusiness? Scan de QR-code en ontdek meer over de studie, stages en cv arrièremogelijkheden binnen de sector!

MAAK KENNIS MET

'Tuinbouw Meiden' is het initiatief van vijf enthousiaste studenten Communicatie aan Hogeschool Inholland Rotterdam. Wie zijn zij, wat zijn hun eigen talenten en dromen en waarom wilden zij dit magazine eigenlijk maken?

Naam: Hanna
Leeftijd: 20
Talent: Inlevingsvermogen

"Ik vind het interessant om na te denken over hoe je mensen op de juiste manier kunt bereiken. Vanuit daar werk ik graag ideeën uit van een concept tot een sterke en passende uitwerking. Mijn droom voor de toekomst is om veel van de wereld te zien zodat ik mezelf blijf ontwikkelen en nieuwe ervaringen opdoe. Ik zou graag werk en reizen willen combineren. We hebben dit magazine gemaakt om te laten zien dat er veel meer achter de opleiding Tuinbouw & Agribusiness zit dan de stereotypen die bij veel mensen leven. We willen op een leuke en luchtige manier vooral meiden inspireren om deze opleiding te volgen."

32

Naam: Nova Witte
Leeftijd: 23
Talent: Sociale vaardigheden

"Tijdens mijn werk in de horeca- en luchtvaartsector heb ik geleerd om snel te schakelen, goed met verschillende mensen om te gaan en communicatief sterk te zijn. Deze sociale vaardigheden kan ik in het communicatievak goed meenemen en inzetten. Eén van mijn grote dromen gaat dit jaar in vervulling, namelijk studeren in het buitenland. Vanaf september vertrek ik voor vijf maanden naar Barcelona. Ik kijk ernaar uit om nieuwe ervaringen op te doen en mijn horizon te verbreden. De reden dat ik Tuinbouw Meiden wilde maken is dat het stigma dat bepaalde beroepen niet voor vrouwen zijn weggelegd, nog steeds erg aanwezig is. Met dit magazine zie ik een mooie kans om dat taboe weer een stukje verder te doorbreken."

HET REDACTIETEAM!

Naam: Mariëtte Bolle

Leeftijd: 19

Talent: Samenwerken

"Ik vind het fijn om met anderen te werken en samen tot goede ideeën te komen. Daarnaast ben ik ook graag creatief bezig, iets wat goed past bij mijn opleiding. Voor de toekomst hoop ik een baan te vinden waarin ik me goed voel en tegelijkertijd iets kan betekenen voor anderen. Het lijkt me mooi om via communicatie minderheden een stem te kunnen geven en zo echt impact te maken. Met dit magazine wil ik de tuinbouw onder de aandacht brengen bij meiden. Tijdens het maken heb ik zelf heel veel geleerd en ben ik oprecht geïnteresseerd geraakt. Die wereld wilde ik ook aan andere meiden laten zien."

Naam: Sienna

Leeftijd: 22 jaar

Talent: Sociale vaardigheden

"Waar ik vroeger best verlegen was, ben ik nu uitgegroeid tot een sociaal en open persoon. Dit helpt mij enorm binnen mijn studie. In een eerdere opleiding leerde ik al om samen te werken, te organiseren en in te spelen op situaties. Het lijkt mij geweldig om ooit in de communicatie te werken rond concerten of andere grote events. Ik vind het leuk om bezig te zijn met beleving en ervoor te zorgen dat mensen een mooie ervaring hebben. Met Tuinbouw Meiden wil ik laten zien dat meiden ook in sectoren kunnen werken met het stigma 'mannenwereld'. Iedereen moet kunnen doen wat hij of zij leuk vindt en waar je je thuis voelt."

33

Naam: Liselotte van Os

Leeftijd: 22

Talent: Organisatie/planning

"Naast mijn studie werk ik bij mijn vader op de chrysantenkwekerij als teeltspecialist. Hierdoor sta ik midden in de praktijk van de glastuinbouw. Mijn droom is om communicatie binnen de tuinbouw groter te maken. Ik wil laten zien dat de glastuinbouw veel meer is dan mensen vaak denken. Door anderen mee te nemen in mijn leven als kwekersdochter hoop ik Nederland een eerlijk en inspirerend beeld te geven van deze bijzondere sector. Dit magazine is voor mij de perfecte combinatie van communicatie en glastuinbouw. Ik vind dit een prachtige branche en met Tuinbouw Meiden hoop ik dat meer mensen kennis maken met deze groene sector."

VEGGIES FIRST

A fresh initiative by Rijk Zwaan

34

Contact

Industrieweg 12
2712 LB Zoetermeer
Tel. 06-18827446
info@kasmagazine.nl
www.kasmagazine.nl

Redactie/eindredactie:

Mariëtte Bolle, Liselotte van Os, Hanna Smallegange, Sienna Vet,
Nova Witte

Hoofdredacteur/uitgever:

Jacco Strating

Fotografie:

Blue Radix, ChatGPT, GreenTech, Wim van Groenendaal, Daniëlle de
Harder, Inholland, KAS Magazine, Kom in de Kas, Little Spider, WPS.

Vormgeving:

Diseno Vormgeving

Druk:

Vellendrukkerij BDU

Tuinbouw Meiden is een eenmalige uitgave op initiatief van en uitgevoerd door Inholland-studenten Mariëtte, Liselotte, Hanna, Sienna en Nova. Met het magazine willen zij de glastuinbouw op een positieve manier onder de aandacht brengen van jonge meiden. De uitgave is mede mogelijk gemaakt door enkele partners/adverteerders en wordt tijdens verschillende gelegenheden verspreid. KAS Magazine zorgde voor begeleiding van de studenten tijdens het creatieve en redactionele proces.

Disclaimer/copyright:

De inhoud van Tuinbouw Meiden is zorgvuldig samengesteld. De uitgever, redactie en auteurs zijn niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van beslissingen die worden genomen op basis van redactie, vormgeving en advertenties in het magazine. Niets in deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen of openbaar worden gemaakt zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever, auteur en fotograaf.

**WIJ
MAKEN
GEWOON
GRAAG
INDRUK.**

DAMEN DRUKKERS

www.damendrukkers.nl

WELKOM IN DE WERELD
VAN **FOOD & FLOWERS!**

Kas

WWW.KASMAGAZINE.NL